

DE LEENKAMER VAN HEER DIDERIC VAN LEYDEN, RIDDER, 1315-1720

door
C. Hoek

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 33 (1978), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

In het begin van de zestiende eeuw zijn de heren van Wassenaar, deels door vererving en deels door aankoop, in het bezit van een aantal leenkamers. De administratie van deze is nooit gescheiden gehouden door de leengriffiers, alleen in het midden van de veertiende eeuw worden de lenen van de Hof van Wassenaar en die van de Burcht van Leiden van elkaar onderscheiden. Toch vallen de leenkamers nog ten dele te reconstrueren, daar in de oudere retroacta niet de van Wassenaers, maar andere leenheren optreden. Op deze wijze volgen hier dan ook reportoria op de lenen van diverse leenkamers.

De registratie van de lenen is goed bewaard gebleven in een serie registers, die gemerkt zijn met letters. Het oudste register A is aangelegd in 1420 en bevat ook oudere brieven, door de leenmannen overgelegd bij het verzoeken van hun lenen. Een ouder cartularium, gemerkt AA, is vervaardigd omstreeks 1400 en bevat akten uit de dertiende - en veertiende eeuw en ook ongedateerde lijsten van leenmannen. De registers bevinden zich in het huisarchief van het kasteel Twickel en konden dank zij de vriendelijke toestemming van de laatste eigenares Vrouwe M.A.M.A. baronesse van Heeckeren van Wassenaer, gravin van Aldenburg Bentinck, gemicrofilm worden. Deze films bevinden zich in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

Een tweetal registers, die in een in 1550 aangelegd repertorium worden vermeld zijn niet meer aanwezig, nl. het register Zwanenlenen en het register Cralingen. Dit laatste bevatte gegevens van vóór 1520 van de leenkamer Zuydwijk, waarin die van de hofstad Rodenrijs in de polder Schieveen te Overschie was opgenomen. Gegevens uit deze twee registers, die in dit oude repertorium voorkomen, worden aangeduid met Rep. Voor de volgende publicatie zijn de leenregisters tot en met deel O gebruikt, de jongere registers kunnen op het Nationaal Archief worden geraadpleegd met behulp van de microfilms, waarvan een aantal is afgedrukt.

Eén van deze leenkamers was:

Een leenkamer van heer Dideric van Leyden, ridder.

Op 1 februari 1305 wordt heer Dideric van Leyden, de oudste zoon van de burggraaf heer Henrick, bij het leven van zijn vader, die op 12 januari 1319 overlijdt, door de graaf van Holland beleend met goederen ter waarde van 100 pond per jaar. Deze goederen zijn aan de graaf gekomen na de dood van Jan van Theylinge, die deze van hem in leen hield. Zij worden als volgt gespecificeerd: het land in Zoterwoude ambacht, behalve dat Flores Foykensz. heeft, ter waarde van 27 pond; de gheer op de Merske voor 5½ pond; het land in Lissersambacht tussen de Lissersbeke en de Sasnamerbeke voor 18 pond; de hofsteden te Catwijck voor 7 pond; land te Valkenburg voor 6½ pond; de koren- en smaltende te Koudekerke voor 23 pond; hofsteden te Leyden voor 16½ schelling en 5 hoed rogge in Haedswairtwou voor 12½ pond. Het geheel te houden als recht leen.

Na zijn kinderloos overlijden komen de goederen in 1339 weer aan de graaf terug, behalve de door heer Dideric in leen uitgegeven tienden te Koudekerk, die nu van de graaf worden gehouden door de leenman van heer Dideric (A, fol. 63).

KOUDEKERK

1. De korentienden groot en klein te Coudekercke (1363: de helft van de korentienden, de andere helft bezit de pastoor aldaar).

26-1-1315: Derijck veren Bavenz. na koop van de leenheer heer Diederijck van Leyden, ridder, zoals deze het leen van de graaf houdt (Rekenkamer der Domeinen, inv. 2, fol. 55).

...-13..: Gherijd van der Hoghestraten Dierix veren Bavenzoonsz. (Hij krijgt op 16-12-1328 de toezegging, dat hij na de dood van zijn leenheer het leen rechtstreeks van de graaf zal houden, L.H. 1, fol. 73; op 7-9-1335 krijgt hij dezelfde toezegging en het recht van opvolging bij kinderloos overlijden voor zijn zuster Machtelt, L.H. 49, fol. 10v).

21-4-1363: Dirc Gheret Hoghestratenz. (L.H. 50, fol. 81v).

...-1390: Dirc Hoecstrate met ledige hand (L.H. 422, fol. 5v).

30-5-1413: Jan Vos, kamerling van de graaf, nadat het leen was afgestorven bij dode van Diederijck Hoichstraet (Rekenkamer der Domeinen, inv. 2, fol. 55).

30-12-1420: Jan Vos Hoichstraet, schout in den Haghe (L.H. 62, fol. 5).

2-3-1436: Jan Vos Dirc Hoichstraetsz. met ledige hand (L.H. 114, fol. 41).

28-3-1454: Dirck Willemsz. bij dode van zijn moeder Adryaen Jan Vossendochter (L.H. 116, cap. N.H., fol. 55v).

15-3-1469: Jacop Coppier Heynricsz., neef van - en na overdracht door Dirc Willem Engebrechtszoonsz. (L.H. 118, cap. N.H., fol. 4v).

26-1-1488: Jacop Coppier Jacobsz., onmondig, hulde door Clais Willemsz., bij dode van zijn vader Jacop Coopier (L.H. 120, cap. N.H., fol. 38).

5-9-1533: Jacob Coppier Jacobsz., onmondig, hulde door meester Cornelis Morsch, advocaat voor het Hof van Hollandt, bij dode van zijn vader Jacob Coppier Jacobsz. (L.H. 125, cap. N.H., fol. 57v).

11-6-1555: Jacob Coppier doet zelf hulde (L.H. 125, cap. N.H., fol. 58).

2-10-1567: Jonkheer Aernt van Dorp na overdracht door jonkheer Jacob Coppier, heer van Calslaegen (L.H. 131, cap. N.H., fol. 29).

18-1-1601: Josijna van Dorp, zwager: jonkheer Jasper Poelgeest, raad ter admiraliteit Zuydt Hollandt (L.H. 136, fol. 148).

29-6-1634: Jonkvrouwe Maria van Poelgeest, gehuwd met Franchois de la Torre, heer van Valckenisse, na overdracht door jonkheer Arent du Bosch, heer in Middelhernesse, volgens procuratie verleden op 24-5-1634 voor notaris Jacob Poot door vrouwe Josine van Dorp, vrouwe van Villebon en in Middelhernesse, zijn zuster, na scheiding van de boedel van jonkheer Arent van Dorp, heer van Middelhernesse, op 14 en 16-8-1608 door jonkheer Philips du Bosch, heer van Maesdam, Frederick van Dorp, kolonel, en heer Adriaen van Matenese en Opmeer, als voogden van Arent du Bosch enerzijds en heer Gerrit, heer van Poelgeest en Hoochmade, als oom van Maria van Poelgeest Jaspersdochter, anderzijds, als kinderen van Margreta van Dorp (L.H. 147, cap. N.H., fol. 11v).

13-9-1636: Jonkheer Philips de la Torre, hulde door zijn vader jonkheer Franchois de la Torre, heer van Valkenisse, bij dode van zijn moeder jonkvrouwe Maria van Poelgeest (L.H. 147, cap. N.H., fol. 51v).

23-11-1677: Vrouwe Margareta Helena de la Torre, vrouwe van Thol en Middelharnisse, gehuwd met jonkheer Philips Jacob van Spangen, heer van Baudries en Nieucoop, hulde door meester Johan Hooft, advocaat voor het Hof van Justitie, bij dode van haar broer jonkheer Philips de la Torre, heer in Valckenisse (L.H. 159, cap. N.H., fol. 26v).

27-7-1682: Jonkheer Charles de la Torre, heer van Valckenisse, bij dode van zijn zuster vrouwe Margaretha Helena de la Torre (L.H. 160, cap. Arckel, fol. 25v).

2-4-1718: Donia Magdalena Adriana de Gamarra, gravin van Polimar, markiezin de Melun te Brussel, dochter van wijlen Don Estevan de Gamarra, ambassadeur van Spangiën, overleden in 1716, bij dode van haar neef jonkheer Charles Aelbert de la Torre, heer van Valckenisse (L.H. 168, cap. N.H., fol. 126).

1-6-1720: Philips van der Laan na overdracht door Steven Philibert Marcely in den Hage namens Donia Magdalena Adriana de Gamarra, gravin van Polimar, markiezin de Melun (L.H. 169, cap. N.H., fol. 40).